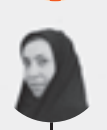

روایت خانواده‌هایی که هزینه مراسم ختم عزیزانشان را صرف آزادی زندانیان کردند

ختمی که به خیر شد

مشهدی‌ها در آزادسازی زندانیان غیرعمد پیشتاز هستند

گزارش روز

روزنامه نگار الهام مهدیزاده

درد درد است. گاهی یک هم‌دردی آرام‌می شوی. گاهی هم‌جان به لب‌ت می‌کند، مثل درد زندان و زندانی بودن به جرم غیرعمد. به همان اندازه که لفظ «غیرعمد» از سنگینی این جرائم می‌کاهد، تحمل درد زندان رفتن برای زندانیان این جرائم سخت‌تر می‌شود. آن‌هم برای کسانی که در انتهای انتهای ذهنشان جایی برای فکر کردن به چندوچون زندان نبوده است. کسانی که تا قبل گرفتاری بی خیال از جلوی زندان مرکزی مشهد رد می‌شدند و باور نمی‌کردند روزی در کنار دیوارهای سرد و بلند زندان چشم به آفتاب‌بی‌فروغ بالای دیوار بدوزند. درست‌مثل روزهای زندگی ۱۰ هزار زندانی جرائم غیرعمد کشور. همین دو هفته قبل بود که سید اسد... جولایی، رئیس هیئت امنای ستاد دیه کشور، این آمار ۱۰ هزار نفری زندانیان جرائم غیرعمد کشور را داد. او گفته که در چهار ماه گذشته ۲ هزار و ۱۵ نفر از محکومان مالی و بد‌هکاران دیه غیرعمد در قالب پوشش‌های مختلف از حبس‌رهایی یافتند که از این تعداد ۱۲۱ یک نفر آنان زنان بودند. خراسان رضوی نیز به عنوان استان پیشتاز با ارائه پوشش‌هایی نظیر «نذر هشتم» گام درخور توجهی برای آزادی زندانیان برداشته است. پوشش خیر‌ماندگار نیز یکی دیگر از پوشش‌های خراسانی‌ها برای آزادی این زندانیان است. پوششی که قصد دارد در کنار ترویج فرهنگ کمک برای آزادی زندانیان، خبری‌ماندگار با پشتوانه‌ای از دغدغه‌مندی‌آحاد جامعه رقم‌بزند. پوشش خیر‌ماندگار از اردیبهشت سال گذشته و در بحبوحه کرونا شکل گرفت. زمانی که سبک و سیاق مراسم به دلیل قرنطینه‌ها متفاوت از قبل شد. خانواده‌های بسیاری در این پوشش تا کنون شرکت کرده‌اند. حس و حال هر کدام برای آزادی زندانیان با هزینه مراسم ختم متفاوت بود اما روایتشان به یک نقطه ختم می‌شد، به شوری وصف‌ناپذیر از بازگشت یک نفر به جامعه.

خیر‌ماندگار

● پناه اول بعد از آزادی، صحن آزادی ارم‌راضا(۱) زهرا هوشیار یکی از دختران مرحومه بی‌بی‌زینت هوشیار اامی است. زهرا خانم مربی آموزشی است. این رامی‌توان از تک‌تک جملاتش که بر پایه یادها و نایب‌های مادرانه در حوزه تربیتی است، فهمید. خانم هوشیار روایت‌کننده مشارکت خانواده‌ها با پوشش خیر‌ماندگار است. شروع صحبتش یک آشنایی اتفاقی اما شیرین است. می‌گوید: همه چیز خیلی اتفاقی رخ داد. پسرم به خاطر شغل وکالت با زندانیان و پرونده‌های زندانی بسیاری سروکار داشت. گاهی برای من از پرونده‌هایی می‌گفت که به خاطر بدی‌های اندک فرد راهی زندان شده است. من شنونده بودم. شنیده‌هایی که برای من دردناک بود. گاهی خودم را جای پدر و مادر این جوان‌هایی که به خاطر بدی‌های زندانی شده بودند می‌گذاشتم. دلم می‌سوزد وقتی می‌بینم که جوان رعنايي به خاطر بدی‌های پشت میله است. به خدا. به خداوندی خدا اگر کمی منصف باشیم. اگر مسئولان ما کمی رسیدگی کنند، خیلی از این جوان‌ها به جامعه برمی‌گردند. نفس بلند می‌کشد و با همان شور مادرانه ادامه می‌دهد: چیزی به سالگرد فوت مادرم نمانده بود. اوایل کرونا بود که مادرم فوت کرد. سال قبل و برای مراسم سالگرد مادرم تصمیم گرفتیم هزینه مراسم را به زوج‌ جوانی که مشکل خرید چیزیه داشتند بدهیم. تعدادی بسته معیشتی نیز آماده کردیم که جدا از این چیزیه به تعدادی خانواده نیازمند دادیم.

با فروکش کردن کرونا تصمیم داشتیم برای سالگرد دوم مادرم مراسم بگیریم. هنوز در پی کم‌وکیف برگزاری مراسم بودیم که پسرم راهی جدید جلوی پای ما گذاشت. پسرم گفت چرا پول مراسم را در جایی که جدا از این چیزیه بنده خدا باز کند و هم خبری داشته باشد، هزینه نمی‌کنید. با این توضیحاتش خواست که امسال هزینه مراسم را برای آزادی زندانیان بدهیم.

خانم هوشیار در ادامه به همراهی خانواده برای اجرای این پیشنهاد اشاره دارد: خواهر و برادرها با این تصمیم موافقت کردند و با این موافقت راهی ستاد دیه شدیم. تأکیدی که کردیم این بود که پرونده‌ها و افرادی را معرفی کنند که پس از آزادی سراغ خانواده و زندگی بروند. چندین پرونده به ما داده شد و ما از میان پرونده‌ها سه پرونده را انتخاب کردیم. با مبلغ ۴۰ میلیون تومانی که برای سالگرد در نظر گرفته بودیم سه زندانی شب عید فطر آزاد شدند. یکی از این زندانیان شماره ما را از ستاد دیه گرفته بود و گفت وقتی آزاد شدم اولین جایی که به آن پناه بردم حرم امام رضا^(ع) بود و تاصبح یک دل سیر گریه و برای پدر و مادر شما دعا کردم.

● مادرم مظلومه رفت اما رفتنش ماندگار شد خانواد‌های شیبانی یکی از خانواده‌های مشارکت‌کننده در پوشش خیر‌ماندگار و آزادسازی زندانیان است. محمود رضا شیبانی، فرزند این خانواده روایت‌کننده مشارکت آن‌ها با پوشش خیر‌ماندگار است: مادرم همسر شهید محمد حسین شیبانی بودند. ما اصالتاً اهل قصر شیرین هستیم. همان اوایل جنگ وقتی عراق بمب‌های خودش را روی سر مردم ریخت پدرم که نظامی بود همراه دیگر نظامی‌ها برای دفاع از کشور راهی جبهه‌ها شد. در همان روزهای ابتدای جنگ پدر من جزو مفقود الاثرها اعلام شد. ما هم همراه مادرم به مشهد آمدم. با گذشت سال‌ها پدرم جاوید الاثر شد. در بحبوحه کرونا مادرم نیز فوت کرد. آن زمان و به دلیل شرایط خاص کرونا و قرنطینه‌ها نتوانستیم برای مادرم مراسمی برگزار کنیم و مادرم خیلی مظلومانه رفت. وقتی سالگرد مادرم رسید تصمیم گرفتیم که مراسمی برای سالگرد برگزار کنیم. در این باره حتی سالتی در نظر گرفتیم.

اما در ادامه با صحبت بیشتری که با خواهر و برادرها داشتیم تصمیم خودمان را برای نحوه برگزاری مراسم سالگرد مادر عوض کردیم و قرار شد که هزینه برگزاری مراسم را صرف امور خیر کنیم. با این تصمیم به زندان مرکزی رفتیم و اعلام کردیم که قصد آزادی زندانی داریم. آنجا بود که به ما گفتند چنین پوششی وجود دارد. با راهنمایی‌هایی که شدیم، به مسئولان ستاد دیه تأکید کردیم که قصدمان آزاد شدن افرادی است که سرپرست خانواده‌اند و با آزادی آن‌ها زندگی به یک خانواده برمی‌گردد. ستاد دیه نیز همکاری خوبی داشت.

وصف آزادی یک زندانی را فرزند مرحوم شیبانی این‌طور روایت می‌کند: حس عجیبی است که می‌توانی در کنار کار خیر، گری‌های از کار کسی باز کنی. یک حس مهربانی ماندگار. بعد از اینکه این تصمیم را اجرایی کردیم، هر جا و به هر فردی که رسیدیم این اتفاق را معرفی کردیم تا خانواده‌های دیگری هم با این طرح آشنا شوند.

● یک زندانی لیسانسه به خاطر مهریه جوانی با سه فرزند از سال ۹۸ به دلیل مهریه در زندان بود. این جوان با وجود دارا بودن مدرک لیسانس در پرداخت مهریه و هزینه‌های سه فرزند خود با مشکلات مالی روبه‌رو و در نهایت با شکایت همسر سابقش راهی زندان می‌شود. یکی از پرونده‌هایی که ستاد دیه به خانواده شیبانی ارائه می‌دهد پرونده همین جوان است. ستاد دیه پیگیری‌هایی برای بخشش و تأمین بدهی این جوان انجام می‌دهد. خانواده شیبانی نیز مبلغ ۱۵ میلیون تومان برای آزادی این جوان پرداخت می‌کند و او آزاد می‌شود. با تأکید خانواده شیبانی برای حفظ حرمت این جوان، نام و نشان خانواده شیبانی برای این جوان آزاد شده معلوم نمی‌شود.

● وقتی چرخ زندگی تچرخد اقتصاد و بالا پایین نرخ‌ها به هیچ‌کس رحم نمی‌کند، حتی به مردم موسپید کرده‌ شیروانی که با وجود تجربه و

نذر‌ر‌هایی

سابقه چندین و چند ساله در حوزه معاملات و رشکسته می‌شود. تمام دارایی او به بدهی‌های رود و دیگر پولی برای پرداخت باقی‌مانده بدهی ندارد. آن‌طور که ستاد دیه به خانواده شیبانی اعلام می‌کند از مبلغ بدهی این مرد ۱۰ میلیون تومان باقی‌مانده بود که با مساعدت و مشارکت خانواده شیبانی این مبلغ پرداخت می‌شود و او از زندان آزاد می‌شود.

● به داد هم برسیم

وحید وحدتی‌زاده یکی از فرزندان مرحوم علی اصغر وحدتی‌زاده است. خانواده وحدتی‌زاده نیز با پرداخت ۱۱۰ میلیون تومان یک زندانی را آزادی می‌کنند. فرزندان خانواده حضور و مشارکتشان در پوشش خیر‌ماندگار را این‌طور روایت می‌کند: پدرم همیشه برای کمک به دیگران پیش قدم بود. همین تلاش‌های او برای کمک به دیگران بهانه‌ای بود که باره‌ها به هر کدام از ما -دو خواهر و دو برادر- بگوید که بعد مرگم هزینه‌های مراسم ختم را به فردی بدهیم تا گری‌های از کار او باز شود. با قوت پدرم اولین چیزی که مورد توافق همه خواهر و برادرها بود همین اعطای هزینه مراسم به افراد نیازمند بود. بعد از مراسم روز سوم اعلام کردیم که سایر هزینه مراسم‌های هفتم و چهلم را با خواست و نظر پدرمان صرف امور خیر می‌کنیم. برای این کار ما تحقیقاتی زیادی کردیم که جایی پول داده شود که گری‌های از کار مردم باز شود. موارد بسیاری برای امور خیر به ما معرفی شد. با همفکری که با خواهرها و برادرهایم داشتیم تصمیم گرفتیم این هزینه را برای آزادی یک زندانی سرپرست خانواده هزینه کنیم تا بتواند بعد از آزادی به زندگی برگردد. باین تصمیم ستاد دیه رفتیم و پرونده‌های بسیاری را بررسی کردیم. در نهایت یک زندانی را که به دلیل دیه ۱۱۰ میلیون تومانی زندانی بود آزاد کردیم. آن‌طور که ستاد دیه به ما گفت این فرد ننگه‌بان یک ساختمان بوده که برای حفاظت ساختمان و درگیری که ایجاد می‌شود مرتکب قتل غیرعمد می‌شود.

حرف آخر وحدتی‌زاده از این قرار است: همه ما به واسطه اعتقاداتی که داریم خیراتی انجام می‌دهیم و چه خوب است که در این کارها یمان به داد بنده‌ای از زندگان خدا برسیم و گره از کارش باز کنیم. بی‌شک این کار هم نجات زندگی یک خانواده، هم خیراتی ماندگار است.

● آزادی یک ننگه‌بان

تا قبل زندان رفتن ننگه‌بان بود و از این محل برای خانواده‌اش رزق و روزی حلال می‌برد. تمام لحظه‌های آرام ساختمانی که او نگهبانش بود، مدیون حضورش بود. اما همه چیز بایک درگیری لفظی و یک بگومگو تغییر کرد. در پی یک درگیری لفظی مقابل ساختمان این ننگه‌بان تصمیم به مداخله می‌گیرد اما این مداخله به جای جدایی آن‌ها، به مرگ جوان ماجراجوی جلوی ساختمان ختم می‌شود و ننگه‌بان ساختمان راهی زندان می‌شود. برای ننگه‌بان جرم قتل غیرعمد ذکر می‌شود اما رقم دیه بیش از توان خانواده ننگه‌بان است. در نهایت این جوان با پرداخت رقم ۱۱۰ میلیون تومان دیه، توسط خانواده وحدتی‌زاده آزاد می‌شود.

گفت و گو

به وقت آزادی ۲۵۶ زندانی

مهدی زاده پایه و بنیاد این خیر‌ماندگار برمی‌گردد به زمانی که شری بزرگ دامن همه را گرفت. کرونا همه چیز را از سبک زندگی، دید و بازدیدها و مراسمی که داشتیم و... با آمدنش شخم زد و همه چیز سبک و سیاقی جدید گرفت. عروسی‌ها مجازی شد، مراسم ختم و عزاداری‌هایمان برای عزیزان از دست رفته‌مان خصوصی و با حضور خانواده نزدیک برگزار شد. خیلی از خانواده‌هایی که عزیزان خود را در دوران کرونا از دست دادند، مراسمی نداشتند. همین اتفاق پایه یک حرکتی ماندگار شد. اینکه یادبود عزیز از دست رفته‌مان فقط به یک مجلس ختم، ختم نمی‌شود و می‌توان با پرداخت هزینه مراسم به نیازمندی‌گره‌ی از کار او باز کرد. در این راستا از اوایل سال گذشته پوششی در استان به نام پوشش خیر‌ماندگار شکل گرفت تا خانواده‌ها هزینه مراسم ختم خود را صرف آزادی زندانیان جرائم غیرعمد کنند.

رئیس ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان خراسان رضوی درباره شکل‌گیری پوشش خیر‌ماندگار می‌گوید: پوشش «خیر‌ماندگار» در بحبوحه شیوع و ویروس کرونا و در شرایطی که خانواده‌هایی عزیزشان را از دست داده بودند و امکان برگزاری مجالس یادبود نداشتند، شکل گرفت.

به گفته جواد غفاریان طوسی با شکل‌گیری پوشش خیر‌ماندگار مقرر شد موضوع آزادسازی زندانیان جرائم غیرعمد نیازمند، رابه‌عنوان خیرات جایگزین در جامعه تبلیغ و نهادینه کنیم.

رئیس ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان خراسان رضوی در ادامه بیان می‌کند: در این پوشش که از اردیبهشت سال گذشته آغاز شد، تا کنون ۱۴۲ خانواده هزینه مراسم ختم خود را به آزادی زندانیان جرائم غیرعمد اختصاص داده‌اند. غفاریان طوسی درباره مبلغ اهدایی این خانواده‌ها و تعداد زندانی‌هایی که به واسطه خیرات آن‌ها آزاد شدند این‌طور می‌گوید: در این مدت، خانواده‌های مشارکت‌کننده مبلغ ۲۷ میلیارد ریال برای آزادی زندانیان مساعدت ریالی داشتند که با این مبلغ ۲۵۶ زندانی جرائم غیرعمد، نیازمند آزاد شدند.

رئیس ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان خراسان رضوی در ادامه بیان می‌کند: اولین مشارکت‌کننده این پوشش سعید سربازجان‌فدا، مدیرکل زندان‌های استان، بود که هزینه مجالس یادبود مادر فقید خود را صرف آزادی هشت نفر از زندانیان جرائم غیرعمد کرد.

او بر این نکته تأکید دارد که این سنت حسنه در استان آذربایجان شرقی سه سال هاست که نهادینه شده و تلاش می‌کنیم با اجرای این پوشش، مردم مشهد و استان را به کار خیر آزادسازی زندانیان نیازمند ترغیب کنیم.

او همچنین اشاره‌ای به آمار زندانیان جرائم غیرعمد دارد و در این باره می‌گوید: بیش از ۱۲۰ زندانی جرائم غیرعمد مشهدی از ابتدای امسال تا کنون از زندان آزاد شده‌اند که بخش عمده کمک‌های جمع‌آوری شده برای آزادی آنان از طریق شهروندان مشهدی بوده است.

به گفته غفاریان طوسی، در ماه مبارک رمضان امسال با همکاری شهرداری مشهد، پوشش مشهد‌مهربان برگزار شد که بیش از ۱۰ هزار نفر از همشهیران مشهدی با کمک‌های ریز و درشت خود در آزادی زندانیان جرائم غیرعمد مشارکت کردند.

آن‌طور که او آمار می‌دهد: تعداد ۶۵۱ نفر زندانی جرائم غیرعمد در زندان‌های استان به سر می‌برند که از این تعداد ۶۴۲ نفر مرد و ۹ نفر زن هستند.

خبرخوش

۱۲۹ میلیون تومان

یک بانوی نیکوکار با اهدای مبلغ ۱۲۹ میلیون تومان در آزادسازی چهار زندانی جرائم غیرعمد نیازمند مشارکت کرد. این بانوی نیکوکار ساکن محله احمدآباد مشهد که تمایلی به افشای نامش نداشت، با پرداخت مبلغ ۱۲۹ میلیون تومان زمینه‌ساز آزادی سه مددجوی مرد و یک مددجوی زن از زندان‌های استان شد.

۱۵۵ میلیون تومان

در گر امیداشت یاد و خاطره مجاهد سرافراز «شهید علی اکبر ذوقی»، پدر بزرگوار شهید با اهدای مبلغ ۱۰۰ میلیون تومان به پوشش گل‌ریزان آزادی زندانیان جرائم غیرعمد پیوست و زمینه آزادی چهار نفر از زندانیان جرائم غیرعمد را فراهم کرد.

آزادی ۱۵ زندانی

در گر امیداشت اولین سالگرد درگذشت مرحومه زنده یاد «محبوبه مین‌باشی» خانواده مرحوم زمینه آزادی ۱۰ نفر از زندانیان جرائم غیرعمد را فراهم کردند.

شماره حساب‌های ستاد دیه خراسان رضوی

به منظور آزادسازی زندانیان جرائم غیرعمد

سیبا(ملی)

۰۱۰۵۹۴۶۹۴۸۰۰۷

جام(ملت)

۲۰۰۵۳۱۰۷۱۳

صادرات

۰۲۰۲۰۲۷۶۷۶۰۰۳

صادرات

۰۱۰۸۰۱۱۵۵۰۰۰۱

شماره ۵۵۱

۱۴۰۱ شهریور ۱۴۴۴ شماره ۲۵۵

۱۳

تلاش

عکس: محسن یخشدن | شهرآر